

Andedop

T R O N S H E M L I G H E T

vägledning i den kristna trons grunder

Andedop

Bibelcitaten är hämtade från *Bibel 2000*
Copyright Svenska Bibelsällskapet

© Författarna, Pingst och Libris förlag

OMSLAG OCH FORMGIVNING Maria Mannberg

OMSLAGSBILD Alex & Martin

TRYCK Svenska Tryckcentralen, Avesta 2007

ISBN 978-91-7195-943-0

www.librisforlag.se

Förord

DEN PERSONLIGA erfarenheten av den helige Ande har varit själva hjärtat i den andliga förnyelse som under de senaste hundra åren påverkat stora delar av kristenheten. Genom Pingströrelsen och dess förlängning i den karismatiska förnyelsen har Andens vindar blåst genom hela kyrkan.

Vi är idag många som av egen erfarenhet kan vittna och säga: Den helige Ande gör all skillnad i världen! Utan Anden blir Bibeln en stum bok, Jesus stannar i det förflutna, missionen riskerar att stöpas till propaganda och församlingen blir inte mycket mer än en

intresseförening. Det är Anden som gör att kristendomen blir en verklighet. Eller med Jesu ord: ”Det är Anden som gör levande.”

Men vad innebär det att ha ”gemenskap med den helige Ande”, som Paulus uttrycker det? Och hur vet man sig ha blivit ”fylld av Anden”, som det gång på gång heter om de första kristna?

Just därför att erfarenheten av Anden är djupt personlig för varje människa, utmärks berättelserna om människors möte med Anden av stor variation. Och så måste det vara. ”Vinden blåser vart den vill ... Så är det med var och en som har fötts av Anden.”

Varje erfarenhet av Gud är unik. Det finns ingen given mall för hur och med vilka ytringar Anden tar sin boning i en människa. Vilket inte är detsamma som att all andlighet springer fram ur samma källa. Med hjälp av Bibelns undervisning och kyrkans samlade erfarenhet behöver vi pröva våra andliga upplevelser och på samma gång söka vägled-

ning till en rik och sund erfarenhet av Andens överflödande liv.

Denna skrift vill ge grundläggande undervisning till den erfarenhet som pingstvännen världen över med Jesu ord kallar ett ”dop i helig Ande”. Ämnet är rikt och kan långt ifrån uttömmas på några få sidor. Det är vår förhoppning att du som läsare ska inspireras till ett fortsatt bibelstudium om den helige Andes person, närvaro och gåvor i församlingens liv. Men framför allt att läsningen ska väcka hos dig en längtan efter ett förnyat andedop.

Teologiska nätverket i Pingst består av följande personer:
Ann-Charlotte Westling • Annica Björk •
Beryl Lindeman • Björne Erixon • Carla Widén •
Dan Salomonsson • Göran Lennartsson •
Jan-Åke Alvarsson • Joel Halldorf • Kent Cramnell •
Lena Tellebo • Marcus Örebäck • Marianne Andreas •
Martin Boström • Olof Djurfeldt • Peter Halldorf •
Roine Swensson • Roland Eckerby • Sam Wohlin •
Greger Andersson • Staffan Swahn • Stefan Green •
Sören Perder • Ulf Sundkvist • Ulrik Josefsson •
Uno Solinger

I väntan på Hjälparen

DERAS VÄRLD HADE RASAT – och sakta börjat byggas upp igen. I tre år hade de vandrat tillsammans med honom, sett hans märkliga under, lyssnat när han fascinerade folk-skarorna med sina livsnära berättelser och utmanande ord. De hade hört hans skärpa när han anklagade makthavare för hyckleri, men också sett hans ömhet när han gav människovärdet tillbaka till de föraktade och avvisade.

Steg för steg hade de smittats av visionen om Guds rike. När deras Mästare blivit avrättad, anklagad för hädelse mot Gud och

för uppror mot kejsaren, hade allt de trott och hoppats på dött med honom. Fanns det ingen substans bakom hans starka anspråk? Var drömmen om den nya världen bara en illusion?

På tredje dagen vände allt igen! Han var inte död, de hade själva mött honom, uppstånden och levande. Gud själv hade ogiltigförklarat dödsdomen, genom att uppväcka Jesus. Allt Jesus påstått om sig själv hade blivit bekräftat. Sakta hade hoppet börjat återvända. Men allt blev inte som förut. Tiden med Jesus var begränsad. Nu hade det gått femtio dagar sedan de dramatiska händelserna i Jerusalem. Dag efter dag hade Jesus invigt dem i Guds rikes hemligheter och gett dem uppdraget att sprida de goda nyheterna om detta rike vidare, först i Jerusalem, därefter i Judéen och Samarien och vidare ut över hela världen. För tio dagar sedan hade han lämnat dem med en uppmaning och ett löfte ringande i öronen: Johannes döpte med vat-

ten, men om några dagar skall ni bli döpta med helig Ande. Stanna i Jerusalem tills ni får kraft. Jag skall sända er en Hjälpare, den helige Ande, sedan skall ni gå ut och göra alla folk till mina lärjungar.¹

För trots den nära gemenskapen med Jesus, trots alla under de sett och all undervisning de fått under tre intensiva år, var de ännu inte rustade för uppgiften. Alla hade de övergett honom när situationen blivit hotfull i trädgården på andra sidan Kidrondalen.² En av dem hade fegt ljugit för att rädda sitt skinn, en annan hade lämnat sitt klädsdynke och sprungit ifrån sina förföljare naken. Även efter de första omtumlande mötena med den uppståndne var de rädda och låste noga dörarna när de möttes. Lärjungarna var inga starka och trosvissa hjältar som brann av iver att erövra världen, inte ens efter uppståndelsen. Snarare var de skrämde, lite tilltufsade, och i stort behov av kraft.

När Pingstdagen kom

Det är bakgrunden till den uthålliga bönen i rummet i övervåningen. Ett växande antal lärjungar,³ män och kvinnor, ber att Jesus skall uppfylla sitt löfte och ge dem Anden. De var djupt medvetna om att de behövde den kraften, Hjälparen. De hade inte kunnat hålla sina stolta löften om trohet till döden. Uppdraget var större än förmågan. De behövde den helige Ande. De saknar sin Mästare. Under tio dagar pågår bönen. Dag efter dag, kväll efter kväll, förenas de i sin längtan och sin törst.

Och så kommer pingstdagen!⁴ Som en stormvind dånar det från himlen och den helige Ande fyller huset där lärjungarna är samlade. Som en eld brinner Anden i var och en av bedjarna. Språkets begränsning och splittring upphör. Varenda pilgrim i Jerusalem hör om Guds stora gärningar på sitt eget språk. Uppståndelsen blir stor. Snart är hela stan på fötter. Alla undrar vad som håller på

att hända, och det dröjer inte länge förrän några häcklare försöker få skrattarna på sin sida: De har druckit för mycket vin!

Men viktigare än de yttre fenomenen är det som sker med bedjarna själva. Nu låser de inte dörren. Nu gömmer de sig inte längre för folket. Deras gudstörst har funnit en källa. Rädslan har bytt plats med frimodighet, fegheten med integritet. Den lärjunge som nyss, på en tjänsteflickas fråga, ängsligt förnekade sin vänskap med Jesus, står nu upp och talar inför tusentals människor. Nu kan de börja fullfölja det uppdrag som Mästaren gett dem att förkunna evangeliet för allt skapat. Nu har de fått kraft. Nu har de blivit döpta med helig Ande. Nu har Jesus uppfyllt sitt löfte att vara med dem.

Den första tidens lärjungar var inte ensamma om det behovet. Kristna i alla tider behöver den helige Ande. Utan Anden är tron bara en from lära eller en vacker ideologi. Utan den helige Ande är kyrkan endast

en organisation och missionsbefallningen en utopi. Vi behöver den helige Ande! Genom århundradena har det behovet gjort sig påmint gång på gång. Troende har i olika tider läst de bibliska löften och bett med förväntan. Törsten har vaknat på nytt och på nytt. Och gång på gång har Anden mött bedjande och längtande människor.

Pingstväckelsen, med sina rötter i det tidiga 1900-talet, är ett exempel på denna törst och denna uppfyllelse. I början berörde den en mindre grupp människor som mötte mycket kritik, både bland andra kristna och i profan press. Idag räknar forskarna med att det finns flera hundra miljoner människor,⁵ i många olika kyrkor och traditioner utöver hela världen, som på ett påtagligt sätt gjort liknande erfarenheter med den helige Ande. Den här skriften vill peka på Bibelns undervisning om Anden, med en förhoppning om att längtan får fortsätta att väckas och att vi på nytt får smaka vad ett liv i Anden innebär.

Anden framträder

Det är något nytt och avgörande som händer på pingstdagen. Men det är långt ifrån första gången som den helige Ande framträder i Bibeln. Redan i början av skapelseberättelsen sägs att en *"gudsvind svepte fram över vattnet"*.⁶ Det hebreiska ordet för "vind" kan också översättas med "ande". Det är därför lika korrekt att läsa: "Och Guds Ande svävade över vattnet."⁷ Anden är alltså med från första början i Gamla testamentet. Utan att det finns en färdigformulerad lära om den helige Ande, så möter vi, redan i Bibelns första del, antydningar och löften om det som sedan blir tydligt i Nya testamentet. Anden är verksam när kaos blir kosmos, när Gud skapar himmel och jord, växter och djur och till sist människan, Guds egen avbild. Anden beskrivs i Gamla testamentet som den som uppehåller allt liv i skapelsen. Det är genom Andens verk som nytt liv tänds bland människor och djur.

Själva markens och grönskans årliga förnyelse är ett verk av Anden.⁸

Anden framträder gång på gång i Gamla testamentet. Ett tillfälle är när Mose och folket under ökenvandringen får i uppdrag att tillverka ett tält där Gud skall uppenbara sig. Då fyller Herren en av männen i folket, Besalel, med sin Ande, för att han skall få *”insikt, förmåga och kunskap och allt slags hantverksskicklighet”*⁹ Besalel blir sedan den som konstnärligt utsmyckar den flyttbara helgedomen. Genom Israels historia händer det gång på gång att Anden uppfyller människor. Oftast handlar det om att ge förmåga att kunna leda folket. När Mose vid ett tillfälle under ökenvandringen inte ensam klarar sin ledaruppgift, och frestas att ge upp, låter Gud Anden komma över sjuttio andra ledare bland folket.¹⁰ De börjar genast profetera. Ett par av dem, som inte kommit ut till tältet utan är kvar i lägret, blir också de fyllda av Anden och börjar profetera. Josua,

Moses tjänare, blir lite störd och ber Mose stoppa dem. Men Mose svarar lugnt: *”Blir du kränkt på mina vägnar? Om ändå hela Herrens folk vore profeter! Om Herren ändå ville låta sin ande komma över dem alla!”*¹¹ Mose profeterar redan mer än ett millennium före pingsten om en allmän andeutgjutelse.

Moses syster Mirjam ägde en profetisk gåva och ledde lovsången till Herrens ära.¹² Gideon och Saul är andra exempel på människor som genom Anden utrustades för att kunna fungera som ledare för folket.¹³ Debora, en kvinnlig domare i Israel, ledde genom sin profetiska gåva folket till seger över fienderna. David hade visserligen ett vackert utseende, men han var bara en ung och oerfaren pojke, som vaktade sin fars får. Men när profeten smörjer honom med olja faller Herrens Ande över honom *”och var sedan alltid med honom”*.¹⁴ Genom att Guds Ande utrustar David kan han besegra den starke fienden Goljat och så småningom bli en mäk-

tig kung som leder och samlar folket.

Anden förknippas särskilt med den profetiska tjänsten. När Anden kommer över Saul säger hans omgivning: ”*Vad har tagit åt Kishs son? Hör Saul också till profeterna?*”¹⁵ Det är för att Anden är verksam i Elia som han kan utföra sin profetiska tjänst, och därför är det denna kraft arvtagaren Elisha är angelägen om att få del av när han står i begrepp att överta uppdraget.¹⁶ Det är när Herrens Ande kommer över en människa som hon kan tala profetiskt.¹⁷ Enligt Nehemja är det Anden som gång på gång varnar folket genom profeterna.¹⁸

Anden verkar på olika sätt i människor, ger konstnärlig förmåga, profetisk insikt eller kraft att vara ledare. Men Anden är inget som människan disponerar eller äger. Det blir tydligt i berättelsen om Saul. Guds Ande kom över honom och utrustade honom för uppdraget att vara kung. Men när han handlade självsvalt och lade Guds instruktioner

åt sidan, övergav Guds Ande honom.¹⁹ När Anden beskrivs som en vind handlar det inte om en vindfläkt som människan kan styra över. ”*Gräset torkar, blomman vissnar, när Herrens vind går fram. Ja, folket är gräs.*”²⁰ Anden är urkraften, starkare än östanvinden som fick vattnet att klyvas och förvandlade havet till torrt land när Israels folk tågade ut ur Egypten.²¹ Anden är Gud själv närvarande och verksam på jorden.

Löftet

Det finns alltså en mängd exempel på att Anden uppfyller och verkar i människor i Gamla testamentet. Ändå är det inte en allmän uppfyllelse av gudsfolket. Anden är verksam som livgivare och uppehållare av skapelsen. Människan är skapad för gemenskap med Gud. Men genom syndafallet är gudsrelationen bruten, gemenskapen är söndrad. I hela skapelsen finns en längtan efter befrielse från

det slaveri under tomheten som den brutna gemenskapen med Gud har lett till.²² Andens närvaro är med andra ord begränsad, men Anden faller över vissa människor för särskilda uppdrag. Mose längtade efter att Guds Ande skulle falla över allt Guds folk.

Det speciella med Israels folk är att Gud har ingått ett förbund med dem. Han har lovat att vara deras Gud och de har från sin sida lovat att vara hans folk och följa hans föreskrifter, den gudagivna lagen. Men efterhand som åren går visar sig det sig att folket inte förmår hålla sin del av avtalet. När folkets otrohet mot förbundet har gått för långt vänder Gud sig ifrån dem och låter dem föras bort i fångenskap. Det är mot den bakgrunden som Jeremias löfte om ett nytt förbund skall förstås. *”Nej, detta är det förbund jag skall sluta med Israel när tiden är inne, säger Herren: Jag skall lägga min lag i deras bröst och skriva den i deras hjärtan. Jag skall vara deras Gud och de skall vara*

*mitt folk. De skall inte längre behöva undervisa varandra och säga: ’Lär känna Herren’, ty de skall alla känna mig, från den minste till den störste ...”*²³

Hur är det möjligt med en lag i hjärtat? Och hur kan alla känna Herren? Hesekiel förtydligar genom att profetera om en tid när stenhjärtat skall bytas ut hos människorna i gudsfolket och en ny ande skall fylla deras bröst. *”Med min egen Ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem.”*²⁴

Den som allra klarast får formulera löftet om Anden är profeten Joel. Han talar om en andeutgjutelse som inte gäller några få och som inte tar hänsyn till vare sig kön, ålder eller social ställning. *”Det skall komma en tid då jag utgjuter min ande över alla. Era söner och döttrar skall profetera, era gamla män skall ha drömmar, era unga män se synner. Också över slavar och slavinnor skall jag då utgjuta min ande.”*²⁵ Det är löftet som

glimmar till i Gamla testamentet, men som då ännu inte gått i uppfyllelse.

En och ändå tre

Anden blir inte till på pingstdagen. Genom hela Gamla testamentet finns vittnesbörd om Andens verksamhet, i naturen och i människorna. Anden är inte en opersonlig energi utan beskrivs med personliga egenskaper. Skriften kan växelvis tala om Gud och om Anden.²⁶ Bibeln gör aldrig avsteg från den strikta monoteismen, tron på en enda Gud. Den gammaltestamentliga trosbekännelsen, som Jesus senare bekräftar, lyder: *”Hör Israell! Herren är vår Gud, Herren är en.”*²⁷

Men inom ramen för denna enhet växer under Nya testamentets tid också insikten om att Gud är en och samtidigt både Fader, Son och Ande – det som kyrkan sedan formulerar som en ”treenighet”. När Gud i skapelseberättelsen säger *”Vi skall göra människor som*

är vår avbild, lika oss”, har många troende genom århundradena redan här sett en antydning om detta mysterium. Liksom Sonen är Anden av evighet hos Fadern.

Att Gud är en och ändå tre är omöjligt för det mänskliga förnuftet att riktigt förstå. Men istället för att låta det bli ett intellektuellt problem kan vi låta det få öppna nya vidder. Treenigheten innebär att Gud från första början är gemenskap, relation och kärlek. Kärleken måste alltid ha ett föremål, men Gud behövde inte skapa människan för att få någon att älska. Kärleken finns av evighet mellan Fadern och Sonen och Anden. Det är denna eviga gemenskap som Johannes så småningom inbjuder oss till: *”Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans son Jesus Kristus.”*²⁸

Paulus sätter också ord på denna gudomliga gemenskap: *”Nåd från vår herre Jesus*

*Kristus, kärlek från Gud och gemenskap från den helige Ande åt er alla.*²⁹ Treenigheten är inte en teologisk spetsfundighet, utan uppenbarar något om tillvarons grundläggande strukturer: i djupet av verkligheten finns relationen. Gud själv är relation, gemenskap. Och människan, som Guds avbild, är kallad till ett liv i gemenskap, med Gud och med medmänniskorna. Vi förverkligas inte i enslig ensamhet, utan blir till i gemenskap.

Jesus och Anden

Bakgrunden i Gamla testamentet är värdefull för att förstå det som sägs om Anden i Nya testamentet. I Lukasevangeliet, den första delen av Lukas historieverk, uppfylls löftet om Andens utgjutande i en enda person. Redan när Jesus blir till i Marias moderliv är det ett verk av den helige Ande.³⁰

Omkring trettio år senare slår Jesus följe med folkmassorna som går ut till Jordan för

att döpas av Johannes döparen. Precis som många andra låter han döpa sig. Med vattnet ännu droppande från kläderna står Jesus och ber. Då öppnar sig himlen och Anden kommer över honom. Den treeniga gemenskapen i gudomen blir tydliggjord. Sonen ber till Fadern, Fadern sänder sin Ande över Sonen och bekräftar sin kärlek: *”Du är min älskade son, du är min utvalde.”*³¹ Jesus återvänder från Jordan fylld av Anden, men inte för att gå den lätta vägen. Anden leder honom ut till öknen för att konfronteras med djävulen. Liksom Adam blir han provad, men med motsatt utgång. Adam lyssnar på frestarens röst genom ormen – Jesus är lyhörd mot fadern. Adam bryter mot Guds befallningar – Jesus är lydig. Adam försöker bli gud – Jesus avstår alla gudomliga privilegier och lever under en människas villkor. Jesus är människa fullt ut, frivilligt underställd mänskliga begränsningar. Men efter händelsen vid Jordan är han uppfylld av Andens kraft. För Lukas

är detta hemligheten till Jesu auktoritet när han undervisar i synagogorna.³² I Nasaret ger han sin profetiska programförklaring: *”Herrens Ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig till att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren.”*³³

Anden har uppfyllt Jesus. Den verkar i honom och genom honom. Demonerna drivs ut och sjuka blir botade. Människor undrar vad det är med hans ord, vad som är hemligheten till hans makt. För Lukas är det ingen hemlighet: Jesus är uppfylld av Anden. Samma Ande leder honom steg för steg mot Jerusalem. Där skall han på nytt prövas av djävulen. Men också inför det yttersta provet står Jesus fast i sin kärlek till Fadern. Han ger sitt liv och fullbordar Guds plan för att frälsa världen. Jesus har *”i kraft av evig Ande framburit sig själv som ett felfritt offer åt Gud”*.³⁴

En annan Hjälpare

Även i Johannesevangeliet är Anden intimt förknippad med Jesus. Den förste som vittnar om det är Johannes Döparen. Han berättar att han såg Anden komma ner som en duva och *stanna* över Jesus. När Johannes sedan beskriver Jesu uppgift i världen gör han det i två korta satser som sammanfattar hela Jesu gärning: *”Där är Guds Lamm som tar bort världens synd”* och *”han är den som döper med helig Ande”*.³⁵

Jesu mission är att försona världens synd, men också att döpa i helig Ande. När Jesus möter kvinnan vid Sykars brunn erbjuder han henne det levande vattnet. *”Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Men den som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv.”*³⁶ Ett par kapitel länge fram blir innebörden tydlig. Jesus går upp till Jerusalem under lövhuddfesten. Ett av inslagen i firandet var

den procession där prästerna bar vatten från tempelkällan och sedan hällde ut det på tempelplatsen. Medan man tågade i processionen sjöng man från Jesajas bok: *”Jublande skall ni ösa vatten ur räddningens källor.”*³⁷

I just detta sammanhang ställer sig Jesus och ropar att den som är törstig skall komma till honom och dricka. *”Den som tror på mig ur hans inre skall flyta strömmar av levande vatten, som skriften säger.”*³⁸ Johannesevangeliet förklarar innebörden: *”Detta sade han om Anden, som de som trodde på honom skulle få. Ty ännu hade Anden inte kommit, eftersom Jesus ännu inte hade blivit förhårligad.”*³⁹ Med bilden av levande vatten visar Johannesevangeliet att Jesus är den som skall uppfylla de gammaltestamentliga löftena om Andens utgjutande över alla som tror. Men under Jesu vandring på jorden är det fortfarande endast ett löfte.

När Jesus närmar sig sitt avsked och ger lärjungarna den sista vägledningen före sin

död talar han mycket om den helige Ande. Det är framför allt ett namn han använder för att beskriva Anden, det som i våra biblar översätts med ordet Hjälparen. Jesus förbereder sina lärjungar på att han skall lämna dem, men utlovar samtidigt Hjälparen i sitt ställe. Han säger till och med att det är bra för dem att han lämnar dem – annars kan Hjälparen inte komma!⁴⁰

Det ord som i grundtexten används för Hjälparen⁴¹ betyder ordagrant ”en som kallas in”. Innebörden är att någon kallas in för att ge hjälp med något man inte själv klarar. Ordet kan användas om den som hjälper en person genom att föra hennes talan i en rättegång. Det är med den betydelsen samma ord används om Jesus i Första Johannesbrevet.⁴² Det kan också användas om den som ger tröst och kraft att stå på benen och klara av livets påfrestningar.⁴³ Inte minst används det i forngrekiskan om den som ingjuter mod och kraft i soldaterna inför en kommande strid.

Jesus säger om Hjälparen att han skall *”lära er allt och påminna er om allt som jag har sagt er”*.⁴⁴ Han skall vittna om Jesus, och i samma andetag sägs att lärjungarna också skall vittna om Jesus.⁴⁵ Sällan blir enheten mellan Fadern, Sonen och Anden så tydlig som när Jesus talar om att han skall sända Hjälparen. *”Om ni älskar mig kommer ni att hålla mina bud. Jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan hjälpare, som skall vara hos er för alltid: sanningens Ande.”*⁴⁶ Anden skall vara deras vägledare när Jesus inte längre är hos dem fysiskt.⁴⁷

Fadern, Sonen och Anden är ett. Under en period är Jesus kroppsligen närvarande bland sina lärjungar. När den fasen närmar sig sitt slut lovar Jesus en ny gudomlig närvaro, i och bland lärjungarna: Hjälparen, den helige Ande. Genom denna närvaro skall de få vägledning och Anden skall ge dem mod och uppmuntran att klara av livet och det uppdrag som Jesus gett dem.

Alla fylldes av helig Ande

I Gamla testamentet ger Gud löfte om en ny tid när den helige Ande skall komma. I evangelierna bekräftar Jesus detta löfte och framhåller att han själv är den som skall döpa i helig Ande. Apostlagärningarna, den andra delen av Lukas historieverk, är den bibelbok som beskriver uppfyllelsen av dessa löften. I det första kapitlet uppmanar Jesus lärjungarna att vänta i Jerusalem tills de har fått vad de har hört honom tala om. *”Men ni skall få kraft när den helige Ande kommer över er, och ni skall vittna om mig i Jerusalem och i hela Judéen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns.”*⁴⁸

Lärjungarna väntar och ber. Det är inte bara den innersta lärjungakretsen som möts till bön. Vid ett tillfälle nämner Lukas att omkring 120 personer är samlade.⁴⁹ På pingstdagen kommer svaret på bönerna de så ivrigt har bett. Då sker uppfyllelsen av samtliga löften. Vinden, som i skapelsens morgon svepte

fram över vattnet, fyller nu huset där de sitter. Det som förr skett undantagsvis, med några utvalda profeter och ledare, det händer nu med många.

Lukas lägger betoningen på *alla*. *Alla* är församlade, dånet fyller *hela* huset, tungorna av eld stannar på *var och en*. ”*Alla fylldes av helig Ande och började tala andra tungomål, med de ord som Anden ingav dem.*”⁵⁰ Petrus hänvisar till Joels profetia, som talar om att Anden skall utgjutas över alla människor, och stryker under att löftet också gäller dem som lyssnar ”*ty löftet gäller för er och era barn*”. Men inte ens där sätts en gräns. Med Anden raderas gamla etniska gränser: ”*och alla dem som är långt borta som Herren, vår Gud, vill kalla.*”⁵¹

Tungotalet är ett tecken. När judiska pilgrimer, med en mängd olika modersmål, förstår vad som sägs avslöjas symboliskt Guds avsikt. Talet om Guds stora gärningar gäller alla folk och språkgrupper. Gamla grän-

ser försvinner. Löftet gäller hela världen. På pingstdagen upphävs Babels förbannelse och förbistring.⁵² Nu har den nya försonade mänskligheten fötts. En ny fas i frälsningshistorien inleds, en period när Anden har kommit för att stanna och utrusta allt Guds folk. Hjälparen har kommit och lärjungarna har fått mod och kraft att fullfölja missionsbefallningen.

Eld och stormvind

Det är ingen tillfällighet att Anden utgjuts just på pingstdagen. Pingsten var för judarna en av årets tre stora högtider. Den firades till minne av att Gud gav folket lagen på berget Sinai, vilket skedde på den femtionde dagen efter påskan. Mose var folkets ledare och lagens givande var en viktig del av det förbund som Gud hade ingått med Israels folk. Den morgon när lagen gavs steg Gud själv ned på berget. Hans närvaro ackompanjerades av mäktiga manifestationer: blixtnedslätt och åska, en

stark hornstöt, eldsflammor och rök och ett jordskalv som fick hela berget att skälva.⁵³ Lagen gavs för att folket skulle förstå Guds vilja med deras liv och kunna leva i enlighet med den.

Parallellerna är nästan övertydliga. Andens utgjutande på pingstdagen åtföljs av liknande manifestationer, eld, dåm och stormvind. Elden är i judisk miljö en symbol för lagen och i kristen tradition en bild för Anden. Trots lagen hade folket inte förmått leva i uppriktig kärlek till Herren och till sina medmänniskor. Folket hade brutit förbundet med Gud. Nu uppfyller Herren sitt löfte om ett nytt förbund, ett förbund där lagen skrivs i hjärtat istället för på stentavlor. Nu ger han dem ett nytt hjärta och fyller dem med en ny ande, *”så att de följer mina bud och håller sig till mina stadgar och lever efter dem. Så skall de vara mitt folk, och jag skall vara deras Gud.”*⁵⁴ Den pingsthögtid som judarna firat i många hundra år får nu sin profetiska fullbordan.

Anden faller igen

När berättelsen fortsätter i Apostlagärningarna sker andeuppfyllelsen förnyat gång på gång. I Samarien predikar Filippus det glada budskapet för folket i staden. Hans förkunnelse följs av mirakler, där sjuka botas och människor befrias från demoners grepp. Många tar emot med glädje och låter döpa sig. Hela stan verkar skakas om. Ledarna i Jerusalem skickar sina två främsta representanter, Petrus och Johannes. De bejakar det som har skett, men upptäcker också att något saknas: *”ännu hade Anden inte kommit över någon av dem, de var bara döpta i Herren Jesu namn”*.⁵⁵ De omvända samarierna är pånyttfödda, men har inte erfarit Andens kraft. Därför lägger apostlarna sina händer på dem och de får helig Ande. Det specificeras inte hur man kan konstatera att detta sker, men det är uppenbart att det har skett.

Sauls dramatiska omvändelse beskrivs i det nionde kapitlet. Förblindad av ljusskenet

som hade mött honom på vägen till Damaskus och omtumlad av rösten som sagt sig vara Jesus, får han besök av lärjungen Ananias. Denne har fått befallning av Herren i en syn att be för Saul så att han skall få sin syn tillbaka och bli fylld av helig Ande. Ananias lägger sina händer på den tidigare hätske förföljaren och han kan åter se. Saul tar konsekvenserna och låter döpa sig. Han börjar omedelbart förkunna om Jesus i synagogorna.

Murar rivs

I Samaria passerar Anden en gräns och uppfyller det av judarna föraktade blandfolket i området. I det tionde kapitlet sker ett ännu mer avgörande gränsöverskridande. Petrus har genom en syn blivit förberedd på att inte förakta det som Gud har förklarat rent. När han tar det korta steget över tröskeln in i hedningen Cornelius hus passerar han en vall av århundradens särskiljande och förakt. Han

förkunnar evangeliet för de ickejudar som finns i huset och redan medan han talar faller den helige Ande. De förvånade judarna hör dem tala med tungor och prisa Gud. Petrus förstår att nu har Gud tagit också dessa till sig som sina barn och han ser till att de blir döpta i Jesu namn.

Berättelsen i Apostlagärningarna 8 om den etiopiske hovmannen är ytterligare en bekräftelse på att gamla gränser inte längre gäller. Etiopiern är, förutom att han tillhör ett hedniskt folk, eunuck. Dessa var i det gamla förbundet utestängda från Herrens församling.⁵⁶

Nu uppfylls Jesajas profetiska löfte om att i framtiden skall både främlingen och ”den snöpte” få tillträde till Guds hus.⁵⁷ Anden låter evangeliet radera gamla murar.

När Paulus första gången kommer till Efesos möter han tolv lärjungar. Bland det första han frågar dem är om de fått den helige Ande. När de inte ens har hört talas om den helige Ande blir följdfrågan vilket dop de har döpts

med. Det svarar att de har blivit döpta med Johannesdopet. Paulus förklarar skillnaden mellan detta dop och dopet i Jesu namn. Johannesdopet var ett omvändelsesdop och syftade framåt på den kommande Jesus. När de tolv männen har blivit döpta i Jesu namn lägger Paulus sina händer på dem och den helige Ande kommer över dem. Som en följd av detta talar de i tungor och profeterar. Det är tydligt att för Paulus är dopet inte bara ett tecken på omvändelse, som Johannesdopet, utan också ett dop som genom Anden förverkligar Kristi död och uppståndelse i den enskildes liv och syftar till uppfyllelse av den helige Ande.

Andens tidsålder

Den nya fas i frälsningshistorien som inleds med pingstdagen är Andens tidsålder. Anden besöker inte bara sitt folk, utan har kommit för att stanna. Den är till för alla, inte

bara för några få med särskilda ämbeten. Jesus har sänt Hjälparen. Gud är närvarande bland sina barn genom den helige Ande. Den tidsåldern varar fortfarande. Berättelserna i Apostlagärningarna lär oss hur angeläget det var för de första kristna att var och en som kom till tro skulle få del av Anden.

Vi ser också att andeuppfyllelsen är nära förknippad med dopet. Petrus uppmanar sina lyssnare att omvända sig och låta döpa sig. ”*Då får ni den helige Ande som gåva.*”⁵⁸ Ändå verkar Lukas inte betrakta dessa erfarenheter som identiska. I Samarien förmedlar Petrus och Johannes Andens gåva genom handpåläggning och bön. Redan i Apostlagärningarna ser vi alltså en praxis växa fram där man efter dopet lägger händerna på den nydöpte och ber om Andens gåva. I Cornelius hus uppfylls lyssnarna av Anden redan innan de blivit döpta.

Låt Anden leda er

Paulus är den som i den unga kristenheten klargör innebörden av livet i Anden. Han skriver i en tid när profeternas löften om Anden har gått i fullbordan. *”I honom har också ni, sedan ni hört det sanna ordet, evangeliet om er frälsning – i honom har också ni, sedan ni kommit till tro, fått den utlovade helige Ande som ett sigill.”*⁵⁹

Paulus förutsätter att varje troende har fått den helige Ande. Anden ger oss visshet om att vi tillhör Gud. Paulus liknar Anden vid ett sigill. Sigillet var märket som kunde präglas in i boskap, ja till och med på slavar för att markera vem som var ägare. Vi kan jämföra med hur vi sätter en namnetikett eller graverar in ett personnummer på en ägodel för att det inte skall råda någon tvekan om vem den tillhör.

Den helige Ande är inget yttre märke, men att Anden bor i vårt inre är ett tecken på vår tillhörighet hos Gud. I ett annat sammanhang

talat Paulus om att vi innan Kristus kom var slavar under de kosmiska makterna.⁶⁰ Men Jesus har genom sin död friköpt oss från alla makter. Han har befriat oss från varje form av slaveri och gett oss rätten att vara Guds söner och döttrar. Tecknet är Anden. Den helige Ande i oss tilltalar Gud med det namn som bara ett barn i huset får använda: Abba! Fader!

En enda kropp

Andens gåva är också det som förenar troende med olika bakgrund till en organisk enhet. *”Med en och samma Ande har vi alla döpts att höra till en och samma kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samma Ande att dricka.”*⁶¹ Gamla etniska och sociala gränser har upphört att gälla. Anden skapar en ny enhet. Det betyder inte att vi likformas. Tvärtom är det olikheterna i utrustning och i gåvor som skapar förutsättningar för enhet.

Paulus val av kroppen som bild för församlingen är genial. Precis som kroppsdelarna är beroende av varandra för att kunna fortsätta existera, så är också den troende beroende av de gåvor som Anden har utrustat någon annan med. Det gör det omöjligt att förhäva sig och hävda sitt oberoende. ”*Ögat kan inte säga till handen: 'Jag behöver dig inte', och inte heller huvudet till fötterna: 'Jag behöver er inte.'*”⁶² Lika lite är olikheterna ett skäl att tro att vi inte hör hemma i församlingen. De olika gåvorna kompletterar varandra. Vishet och kunskap genom Anden, tro eller gåvan att bota, förmågan att tala profetiskt eller urskillningens gåva, allt är exempel på gåvor som Anden ger, inte i första hand för individens välbefinnande, utan för att stärka helheten, församlingen.

Gåvorna är till för att ”bygga upp kroppen”. När Paulus talar om olika ”nådegåvor”⁶³ använder han i grundtexten ordet ”charisma”. Begreppet hämtade han från den

profana grekiskan. Det användes till exempel om den extra utbetalning som kejsaren kunde göra till sina soldater när han firade sin födelsedag. Motsvarande hebreiska ord kan översättas med något som ges ”med råge”. Innebörden är något som man inte förtjänar utan får ändå. Andens gåvor är ingen belöning för den duktige eller fromme. De är gåvor vi får oförtjänt.

Paulus gör i sina brev flera olika uppräkningslistor av Andens gåvor.⁶⁴ Dessa är inte identiska. Han verkar inte vara ute efter att ge en komplett lista, utan räknar upp exempel på gåvor som Anden ger. Paulus utmanar sina läsare att söka Andens gåvor.⁶⁵ Men han ger också råd för hur ett felaktigt bruk av gåvorna skall undvikas. Testfrågan är hela tiden vad som ”bygger upp”. Gåvorna är till för att betjäna vår omgivning. Paulus vill inte begränsa eller hindra bruket av andliga gåvor. Tvärtom ser han det stora värdet i dem. Men en sund prövning av gåvorna är ett skydd

mot att gåvorna missbrukas eller hamnar i vanrykte. *”Släck inte Anden, förakta inga profetior men pröva allt. Ta vara på det som är bra och avhåll er från allt slags ont.”*⁶⁶

I väntan på befrielsen

Paulus är inte naiv. Trots nyfödelsen i Kristus vet han att den troende inte är färdig. Vi är fortfarande märkta av syndens skada. Vi förmår inte alltid göra det goda som vi vill, inte alltid undvika det onda som vi inte vill.⁶⁷ Fullkomningen tillhör framtiden, det som väntar när den nya tiden helt har brutit igenom.

Det är just därför vi behöver Anden. Paulus kallar Anden ”en första gåva”.⁶⁸ Den första gåvan var det första av skörden eller frukten, det som i judisk tradition offrades till Herren. Den gav en försmak av det som skulle komma, av kvalitén och mättnaden i den väntade skörden. På samma sätt ger Anden oss en försmak av det som en gång skall

ske. Men vi är inte färdiga. Vi *”ropar i vår väntan på att Gud skall göra oss till söner och befria vår kropp”*.⁶⁹

Denna längtan hos den troende sätter Paulus in i ett kosmiskt perspektiv. Hela skapelsen har genom människans fall lagts under tomhetens välde. Den lever under förgängelsen. Marken kan bara genom hårt arbete frambringa föda. Barnen föds med smärta. Naturkatastrofer inträffar med jämna mellanrum. Döden är en verklighet för både människor och djur. Guds ursprungliga fred och harmoni i skapelsen har ruckats.⁷⁰

Men Gud har lovat att återupprätta hela skapelsen. Det är den befrielse som skapelsen längtar efter. Anden är en försmak av allt detta. Den är ett lån från den kommande världen här och nu. Anden stöder oss i vår svaghet att redan här representera det Gudsrike som vi väntar på. Med Andens hjälp kan något av denna harmoni gestaltas redan nu.

Inte längre bunden

Andens närvaro i oss är en utmaning mot vår gamla livsstil. Eftersom vår kropp nu är ett tempel för den helige Ande får inte kroppen vanhelgas.⁷¹ Men Anden är också den som arbetar med oss för en förändring.

Paulus kan tala om Anden som en borgen. *”Den är en borgen för vårt arv, att Guds folk skall bli friköpt och Gud få pris och ära.”*⁷² Borgen motsvarar i vårt språkbruk en första avbetalning eller en deposition. Den garanterar att resten skall komma. Gud skall fullborda befrielsen från synden. Det vågar vi hoppas eftersom Anden bor i oss.

Det är mot denna bakgrund Paulus utmanar oss till kamp mot ”köttet”. I nytestamentligt språkbruk handlar det inte om en nedlåtande syn på kroppen. ”Köttet” representerar den gamla, av synden bundna, naturen. Den kristnes kamp, som Paulus beskriver i Galaterbrevet 5, är alltså inte en kamp mellan människans ande och kropp, utan mel-

lan den gamla naturen och den nya.⁷³ Jag är inte längre bunden att följa min gamla natur. Med Andens hjälp kan jag föra kampen mot min egen splittring och tvehågsenhet.

Den gamla naturen ger otukt, orenhet, liderlighet, vrede och intriger.⁷⁴ Men Gud håller på att förvandla oss till det vi en gång var tänkta att bli. Det nya som växer fram är Andens frukt: kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.⁷⁵ Detta porträtt utgör en träffande beskrivning av Jesu karaktär. Och det är just likhet med Jesus som är målet: *”tills vi alla kommer fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds son, blir fullvuxna och når en mognad som svarar mot Kristi fullhet”*.⁷⁶

Var det inte just detta som Hesekiel och Jeremia⁷⁷ profetiskt skådade när de talade om en tid när alla skall känna Herren, när Gud fyller folkets hjärtan med sin Ande så att lagen levs inifrån. Paulus bär på visionen

av en jublande final på Andens verk i den troende: ”*Om Anden från honom som har uppväckt Jesus från de döda bor i er, då skall han som har uppväckt Kristus från de döda göra också era dödliga kroppar levande genom att hans Ande bor i er.*”⁷⁸ Då är syndens välde fullständigt besegrat, själva döden har mist sitt grepp. Och allt detta är Andens verk!

Ny pingst

När troende i olika tider har läst Apostlagärningarnas skildringar av Andens uppfyllelse har längtan väckts hos nya generationer att få del av samma kraftkälla. Medvetenheten om den egna oförmågan att återspegla Kristus har gjort bönen om Anden intensivare. Längtan efter att fullfölja missionsbefallningen, och mötet med den egna svagheten, har fått behovet av Anden att bli tydligt. I alla tider har funnits kristna som inte accepterat tanken att andeutjutelsen bara gällde den

första generationen lärjungar. Så har bönen betts på nytt: Kom helige Ande! Och Gud har besvarat bönerna. Andens tid är nu.

Tron på, och erfarenheten av, Andens liv har funnits i olika grad genom kyrkans historia. Många av kyrkofäderna räknade med karismatiska skeenden som ett naturligt inslag i sina församlingar. Symeon den nye teologen, en märklig profetgestalt i den östliga kyrkan vid första millennieskiftet, vittnade om ett dop i Ande och ljus. Men det verkar som att denna längtan efter Andens liv intensifierades i skiftet mellan 1800-talet och 1900-talet. I Rom invigde påven Leo den 13:e det nya århundradet med att sjunga ”Veni Creator Spiritus” (Kom Skapare Ande) och tillägnade 1900-talet den helige Ande. På evangelisk botten hade helgelseörelserna förkunnat om en ”andra välsignelse”, en erfarenhet skild från omvändelsen och dopet, en helgelseupplevelse, som ibland benämndes ”andedop”.

På Azusa street

Den som anses ha initierat undervisningen om tungotalet som det bekräftande tecknet på andedopet är den amerikanske bibelläraren Charles F Parham. En av Parhams elever var afro-amerikanen William J Seymour. Eftersom Seymour var färgad fick han, på grund av segregationslagarna, inte sitta tillsammans med de övriga studenterna, utan fick lyssna genom dörröppningen. Seymours föräldrar var frigivna slavar, han var blind på sitt ena öga och halt. Men det var William J Seymour som, tillsammans med sin andliga mentor Lucy F Farrow, blev redskapet för en stark väckelserörelse.

Den församling han förestod på Azusa street i Los Angeles räknas som födelseplatsen för den moderna pingstväckelsen. Efter en tid av ihärdig förkunnelse om Andens dop och tungotal, och uthållig bön och fasta bland en grupp troende runt Farrow och Seymour, föll Anden över den lilla gruppen i

april 1906. Flera av dem började då tala ett språk de aldrig hade lärt sig. Bland bedjarna på Azusa street fanns också tre svenskar. Andeutgjutelsen väckte stor uppmärksamhet. Människor i tusental vallfärdade till Los Angeles. Blinda fick sin syn, lama började gå och många mötte Gud till frälsning. Seymour gav ut en tidning, The Apostolic Faith, som snart hade 50 000 prenumeranter.

Andeutgjutelsen blev också startskottet på en intensiv missionsverksamhet över hela världen. Förutom karismatiska fenomen kännetecknades väckelsen på Azusa street av en kärlek som ignorerade alla etniska gränser. Kalifornien hade vid denna tid strikta rasgränser, men på Azusa street möttes både svarta, färgade och vita i en hängiven tillbedjan. ”The color line was washed away in the blood” rapporterade ett samtida vittne.⁷⁹

Låt er uppfyllas av Anden

Gemensamt för dessa rörelser är att man velat uppmuntra till ett liv i Anden, till en personlig erfarenhet av den helige Ande. Undervisningen och erfarenheten av dopet i Anden, eller Andeuppfyllelsen, förlöste många människors andliga liv. Evangelisation och mission fick en ny intensitet. Kärleken till Gud och medmänniskorna fördjupades. Det kristna livet fick en ny dimension av liv och kraft.

Ibland har modellerna för hur andeuppfyllelsen skall gå till varit alltför trånga. Risken kan finnas att förkunna och betona dessa erfarenheter på ett sätt som skapar låsningar eller ger intryck av det skulle finnas olika nivåer av andlighet. Ibland kan betoningen av andeuppfyllelsen som en punktupplevelse bli så stark att det inte blir mer än en avgränsad erfarenhet. Apostlagärningarna beskriver hur lärjungarna gång på gång uppfylldes av Anden.⁸⁰ Andens tempus är presens. Liksom mannat i öknen inte kunde sparas utan måste

hämtas på nytt varje dag, så kan inte heller vi leva av gårdagens erfarenheter utan behöver en daglig livsförbindelse med Anden, ja en daglig andeuppfyllelse!

Men avarter och missbruk får inte hindra oss att söka samma erfarenheter och källor till kraft som de första lärjungarna. Gud har inte gett Anden som en punkt i en troslära. Han har gett oss en livsförvandlande kraft. Anden verkar redan när en människa kommer till tro. Jesus säger att det bara är genom Anden som vi kan födas på nytt.⁸¹ Paulus betonar att i den som tillhör Jesus bor Guds Ande.⁸² Men Apostlagärningarnas skildringar, och många troendes erfarenhet, visar att det också finns en möjlighet att be om Andens gåva och att låta sig fyllas av Andens kraft. Denna erfarenhet av Andens genombrott i den troendes liv brukar kallas ett dop i Anden. Inte som en engångsupplevelse, utan som början på ett liv i Anden, en ständigt pågående livsprocess.

Andens kännetecken

Vad kännetecknar en människa som är fylld av Anden?

Ett omisskännligt tecken är kärleken. Det är ingen tillfällighet att Paulus, mitt i sin skildring av Andens gåvor, ägnar ett helt kapitel åt att lovsjunga kärleken.⁸³ Utan kärleken har de andra gåvorna inget värde. Den första församlingen i Jerusalem kännetecknades efter pingstdagen av en osjälvisk kärlek, där ingen ens kallade det han ägde för sitt.⁸⁴ När Anden utgöts på Azusa street övervann kärleken det inrotade rastänkanudet.

När Jesus utlovade Anden lovade han också att de skulle få kraft och bli hans vittnen.⁸⁵ Så skedde. De lärjungar som tidigare varit ängsliga och gömt sig står nu upp för sin tro och bekännelse. Petrus som svurit och förnekat sin mästare predikade efter andeuppfyllelsen för tusentals människor. Genom Andens kraft blev lärjungarna villiga att möta motstånd och martyrium. När Anden

fyller vår tids lärjungar verkar samma kraft. Anden hjälper oss att övervinna fruktan för människor. Den föder något i människan som väcker förundran och nyfikenhet. Andens gåva är inte bara till för den troendes egen uppbyggelse. Den är en kraft som omvandlas i tjänst för församlingen och för evangeliets utbredande.

Att Andens gåvor kommer i bruk är en naturlig följd av andeuppfyllelsen. Joel profeterade om vad som skulle ske när Anden utgjutits. *”Era söner och döttrar skall profetera, era unga män skall se syner och era gamla män ha drömmar.”*⁸⁶ Genom hela Apostlagärningarna ser vi hur Anden brukar lärjungarna till att tala kunskapens ord, bota sjuka, skilja mellan andar och göra kraftgärningar.

Ibland har dessa gåvor betraktats som något som bara hörde till den första tiden, att de inte längre behövdes när kyrkan formats och Skriften samlats. Men det är först när vi går in i evighetens fullkomning som gåvorna

inte längre behövs.⁸⁷ När Andens liv på nytt aktualiserats har också de karismatiska gåvorna blivit en viktig del av församlingens liv.

Tungotalets gåva

Bland de gåvor som Paulus räknar upp har tungotalets gåva en särskild funktion. Paulus betonar gång på gång att Andens gåvor är till för hela församlingens uppbyggnad.⁸⁸ Så kan också tungotalet brukas. Det förutsätter att tungotalet översätts. Men samme apostel beskriver också en annan funktion för tungotalet: den personliga uppbyggelsen.⁸⁹ Använt på detta sätt behöver tungotalet inte översättas, men det skall då inte heller brukas i den offentliga gudstjänsten, utan hör det personliga bönelivet till.⁹⁰ I Apostlagärningarnas skildringar av hur människor blev döpta i Anden är det slående hur ofta det åtföljs just av tungotal. Skriften driver aldrig frågan till sin spets, så att den påstår att man inte kan

vara fylld av Anden utan att tala i tungor, men berättelserna visar att det är en naturlig del av livet i Anden.

Tungotalet är ett bönespråk, en direkt och innerlig kommunikation mellan bedjaren och Gud, som till och med går förbi det mänskliga förståndet. Det är ett uttryck för människan ställd inför Guds oändlighet. Språket räcker inte till. Orden tar slut.⁹¹ Paulus uppmunt-
rar till att söka tungotalet och påstår att alla kan få tala i tungor.⁹² Från att periodvis ha betraktats som ett avvikande extatiskt fenomen, ses det idag i stora delar av kristenheten som något naturligt och som en värdefull tillgång.

Paulus uppmanar församlingen i Efesos: *”Låt er uppfyllas av Anden.”*⁹³ Den grammatiska formen kan verka som en motsägelse. Det är Gud som fyller. Anden är en gåva, en nådegåva, inte en lön. Ändå är orden en uppmaning: *Låt er uppfyllas!* Guds Ande tvingar sig inte på. Gud är en god far. Till var och en

av sina barn som ivrigt ber och söker vill han gärna ge helig Ande.⁹⁴

Anden är den goda gåvan, det friska vatt-
net, som erbjuds var och en. Jesus ropar fort-
farande: ”Är någon törstig, så kom till mig
och drick.”⁹⁵ Därför får vi uppmana var-
andra med aposteln: Låt er uppfyllas av An-
den!

Noter

- 1 Lukasevangeliet 24:48–49, Johannesevangeliet 16:7, Matteusevangeliet 28:18–20, Apostla-
gärningarna 1:8
- 2 Johannesevangeliet 18:1
- 3 Lukasevangeliet 24:48–49, Johannesevangeliet 16:7, Matteusevangeliet 28:18–20, Apostla-
gärningarna 1:8
- 4 Johannesevangeliet 18:1
- 5 Center for the Study of Global Christianity
beräknar att antalet pingstvännen, karismatiker och
neokarismatiker 2007 är 602.792 miljoner
- 6 Första Moseboken 1:2
- 7 Svenska Folkbibeln 98
- 8 Psaltaren 104:30
- 9 Andra Moseboken 31:3
- 10 Fjärde Moseboken 11:17

11 Fjärde Moseboken 11:29
12 Andra Moseboken 15:20–21
13 Domarboken 6:34, Första Samuellsboken
10:9–12
14 Första Samuellsboken 16:13
15 Första Samuellsboken 10:11
16 Andra Kungaboken 2:9
17 Andra Krönikeboken 20:14–17
18 Nehemja 9:30
19 Första Samuellsboken 16:14
20 Jesaja 40:7 hebreiskans *ruach*, vind eller ande
21 Andra Moseboken 14:21
22 Romarbrevet 8:19–22
23 Jeremia 31:33–34
24 Hesekiel 36:27
25 Joel 2:28–29
26 Andra Samuellsboken 23:2–3
27 Första Moseboken 6:4, Markusevangeliet 12:29
28 Johannes första brev 1:3
29 Andra Korinthierbrevet 13:13
30 Lukasevangeliet 1:35
31 Lukasevangeliet 3:22
32 Lukasevangeliet 4:14
33 Lukasevangeliet 4:18–19a
34 Hebreerbrevet 9:14
35 Johannesevangeliet 1:29, 33
36 Johannesevangeliet 4:13–14

37 Jesaja 12:3
38 Johannesevangeliet 7:38
39 Johannesevangeliet 7:39
40 Johannesevangeliet 16:7
41 grekiskans *parakletos*
42 Första Johannesbrevet 2:1
43 Jämför det gamla svenska ordet ”hugsvalaren”
44 Johannesevangeliet 14:26
45 Johannesevangeliet 15:26–27
46 Johannesevangeliet 14:16
47 Johannesevangeliet 16:13
48 Apostlagärningarna 1:8
49 Apostlagärningarna 1:15
50 Apostlagärningarna 2:4
51 Apostlagärningarna 2:39
52 Första Moseboken 11:1–9
53 Andra Moseboken 19:16–19, 20:18
54 Hesekiel 11:20
55 Apostlagärningarna 8:16
56 Femte Moseboken 23:1
57 Jesaja 56:3–5
58 Apostlagärningarna 2:38
59 Efesierbrevet 1:13
60 Galaterbrevet 4:1–7
61 Första Korinthierbrevet 12:13
62 Första Korinthierbrevet 12:21
63 Första Korinthierbrevet 12:4–11

64 d.o. och Romarbrevet 12:6–8, Efesierbrevet 4:11
65 Första Korinthierbrevet 14:1
66 Första Thessalonikerbrevet 5:19–22
67 Romarbrevet 7:19
68 Romarbrevet 8:23
69 d.o.
70 Första Moseboken 3:16–19,
Romarbrevet 8:18–27
71 Första Korinthierbrevet 3:16
72 Efesierbrevet 1:14
73 Tyvärr blir detta inte helt tydligt i Bibel 2000
genom att den stavar ande med litet a och lägger in
pronomenet ”er” 5:16
74 Galaterbrevet 5:19–21
75 Galaterbrevet 5:22–23
76 Efesierbrevet 4:13
77 Jeremia 31:31–33, Hesekiel 11:19–20, 36:26–27
78 Romarbrevet 8:11
79 ”Blodet sköljde bort rasgränsen.”
Frank Bartleman
80 Apostlagärningarna 4:31, 13:5
81 Johannesevangeliet 3:6–8
82 Romarbrevet 8:9
83 Första Korinthierbrevet 13
84 Apostlagärningarna 2:43–47, 4:32–37
85 Apostlagärningarna 1:8
86 Apostlagärningarna 2:17b

87 Första Korinthierbrevet 13:10
88 Första Korinthierbrevet 14:5, 12
89 Första Korinthierbrevet 14:4, 18–19
90 Första Korinthierbrevet 14:28
91 Första Korinthierbrevet 14:14
92 Första Korinthierbrevet 14:5
93 Efesierbrevet 5:18
94 Lukasevangeliet 11:11–13
95 Johannesevangeliet 7:37

